

BISERICA și ȘCOLA.

Foiă bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 fl. 50 cr.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.;
și mai sus 5 fl. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacțiunei

„BISERICA și ȘCOLA.“

Êr banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

Biserica română dela anul 274—535.

(Continuare și fine.)

Faptul, că poporul român plămădit și format din coloniile romane în decursul timpului pre teritoriul fostei Dacii traiane a suportat cu succes păstrându-și nealterată individualitatea națională perioada emigrațiunii popórelor, timp de aprópe o miiă de ani este fără păreche în istoriă. Acéstă tăriă a neamului nostru în acele timpuri de grea răstriște se esplică numai prin împrejurarea, că poporul român a îmbinat totdeauna în modul său de gândire și acțiune două puteri mari, și anume: cultura romană, adusă aici din patria mamă și principiile creștinismului în forma lor genuină, cum s'au propagat acestea prin Apostoli. Armat fiind poporul român cu aceste două mari puteri îl vedem, că pre timpul năvălirilor eserecăză o însemnată influință civilisátóre. Vedem adecă, că Goții prin influința românilor primesc creștinismul, ér la curtea lui Atila regele Hunilor, aflăm, că venind retorul Prisc, ca legat din partea împératului bisantin vorbesce și se înțelege cu curtenii lui Atila în limba așa numită „ausonică,“ care limbă a fost limba poporului român.

Deduc apoi protivnicii continuității poporului român în Dacia din incidentul, că la români în decursul timpului s'au întemplat și unele emigrări, că poporul român ar fi rentors aici în teritoriul din stânga Dunării numai în veacul al doispredecelea și al treispredecelea; și cu adevérat emigrări între români s'au întemplat, și anume în timpul năvălirilor s'au întemplat dese schimbări de locuință, fiind poporul silit a-se retrage în munți spre a-și apăra vieța. O emigrare mai însemnată din Ungaria și Transilvania s'a întemplat la descălecarea principatelor prin

emigrarea lui Dragoș din Maramurêș în Moldova și prin Radu Negru din Făgăraș în Muntenia; s'au mai întemplat apoi dese emigrări din principatele dunărene în Transilvania și în Bănat în timpul dela 1000—1700, ér în veacul al optspredecelea, și anume după alungarea Turcilor din Ungaria și Bănat au emigrat în mai multe rînduri din România și din Ardél, și s'au aședat în comitatele Solnoc, Bihor și Ardél. 1)

Tóte aceste emigrări nu arată, și nu dovedesc ceea ce voiesce a dovedi Rössler prin ele, ci cu totul altceva și anume: că între poporul românesc a fost totdeauna un puternic contact și o puternică legătură, mai departe că schimbarea de locuință s'a întemplat totdeauna dela frați la frați și numai în cadrul teritoriului locuit de români, și în fine că aceste emigrări s'au întemplat totdeauna din motivul ca poporul românesc să-și pótă apăra religiunea și individualitatea națională.

Fiind lámurită, credem, continuitatea poporului român în ținuturile din stânga Dunării în privința situațiunei bisericii române în timpul dela 274—535 constatăm urmátórele:

Biserica românescă din ținuturile din stânga Dunării a avut ierarchia și organizațiunea sa, precum nici nu s'ar fi potut altcum la un popor asuprit, carele numai în religiune și-a mai aflat mângăiere. Despre Episcopii, cari au funcționat în timpul acesta avem puține date. Dintre Episcopii, cari au funcționat aici în timpul dela 274—535 istoria amintesce numai următorii, și auume: pre Teofil, carele a participat la primul sinod ecumenic, pre Ulfla, carele a participat la al doilea sinod ecumenic, pre Sevina

1) Veđi Choevig Oesterr. Ethnographie.

care a urmat în scaunul episcopesc imediat după Ulfila, și pre Unila, carele a fost chirotonit prin sfântul Ioan Chrisostom.

Cu privire la episcopii din ținutul din dreapta Dunării reproducem după: „istoria Moldovei și Sucevei de Erbiceanu următoarele:

Mult mai avuși suntem în monumente vechi când este vorba de existența ierarhiei Bisericii Romanilor în Dacia Aureliană, iar această pentru cuvântul că dincolo de Dunăre în secolul al III-lea și al IV-lea și următorii au fost mai multă stabilitate, mai puține incursiuni barbare, pentru că ele se cam opreau la marginea Dunărei. Apoi activitatea Romanilor după Aurelian a fost mult mai mare în Moesia sau Dacia Aureliană de cât în cea Traiană, pentru că acolo colonișii retrași respira aerul libertății și a siguranței; pe când acești rămași în Dacia Traiană retrași în locuri tari, în munți își apărau existența și independența cu mâna înarmată, și au lăsat puține noțiuni documentale despre dășii. Putem dice dar că Românii din Dacia Aureliană având legături de origine și de înrudire cu acești din cea Traiană, mult i-au ajutat și pe terenul religios în epoca strecurării barbarilor de pe aceste locuri, procurându-le preoți și ierarhi la trebuință, pentru că aceștia trăiau sub jug barbar și retrași în păduri și munți.

1). *Episcopia A Britului*. Apsitium, după Casiodor, era în Moesia de jos, ce se întindea cam de la Nicopol până la marea Negră. Așa Marcian Episcopul ei luând parte la sinodul țerei lui, a doua Moesie, a scris în epistola către împăratul Leon astfel: *Marcianus episcopus ecclesiae A Briticae*. Această episcopie era a Romanilor încă mai de timpuriu și a durat mult și după aceea, pentru că în al șaptelea Sinod ecumenic se vede scris în practice următorul Episcop al ei: *Ὁρθρου Ἐπισκόπου ἐκκλησίας τῶν Ἀβριτικῶν* = Ursul Episcopul Bisericii A Britianilor. Să însemnăm că numele de Ursu numai de alt neam nu pôte fi, afară de Român. Era dar Ursu păstor Român Romanilor din Dacia Ripensă. *Le Quien in Oriens Christianus* se exprimă așa: *Nomen Ursus hominem latinae lingue significet. Numele Ursu insamnă om de limba (neamul) latină.*¹⁾

2) *Episcopia Novelor*. *Novae*, ad *Novas*, a fost oraș tot în Moesia de jos, Bulgaria de astăzi. Tot cu ocazia subscrierii epistolei către Leon Împăratul și despre care, din norocire, ni s'au păstrat amintire, găsim pe Episcopul Novelor subscriind așa: *Petrus Episcopus civitatis Novensis*. De aicea urmază că Episcopatul din Nove putea fi Român. Mai găsim că Episcopul Novelor, ce a fost la 449 în sinodul din

Constantinopol, în contra lui Eutihie, se chema *Secundinus*, care iarăși a putut fi Român. De asemenea între Episcopii partizani ai lui Nestorie vedem și pe *Petronius Episcopus Nevae*. Teofan, scriitorul Bizantin, spune că la al 15-lea an al lui Mauricie Împăratul, cetățenii și armașii cetății Novelor *ἄμα τῷ Ἐπισκόπῳ τῷ στρατιῶν* = împreună cu Episcopul general a fost mers spre a da ajutor cu armata sa pretorului Petru, ce se ducea în contra Slavilor. Acesta voinde a amesteca armata Romanilor cu a Bizantinilor, a ordonat a-i aduce pre Episcop, pentru că cetățenii se opunea la acel amestec; dar n'a reușit. De aicea mai cunoșcem și aceea că Românii erau și avangardele Bizantinilor în războiele lor cu barbarii. Aicea mai constatăm că pentru lege și moșie, Episcopii Români încă din timpuriu încingeau sabia contra inamicilor și se băteau în frunte. Că Românii împreună cu Biserica lor cugetau și simțeau românește, și că nu-și contopiră nici-odată originea lor nici cu barbarii, nici cu grecii Bizantini. Să lăsăm cuvântul, spre a ne istorisi această însuși Petru Maior în *Ist. sa Bisericească a Romanilor* la pag. 175: „Și că sângele românesc nici decum nu s'a lăncedit în Români, luminat arată vestita faptă a lor, când cu poava a doi frați Petru și Asan, lăpădând jugul Grecilor după grumazii săi, se sculară asupra Grecilor, pe carii în multe rânduri bătându-i, își făceră loruși împărăție, carea până la năpădirea Turcilor vecui“²⁾

3) *Episcopia Nicopolului* (Nicopolis.)

Această cetate veche este situată la răvărșarea Intrului (Iantra) în Dunărea. Ea avea un Episcop pentru creștinii Daciei Aureliane și care în urmă a fost ridicată la gradul de Arhiepiscopie. Tot în epistola trimisă de Episcopii Moesiei de jos către Împăratul Leon îl găsim scris latinește și pe Episcopul acestei cetăți așa: *Marcelinus Episcopus Nicopolis* = Marcelin Episcopul Nicopolei. Acesta pe la 458. Iar mai târziu ne raportă Petru Maior că și alt Episcop Amanțiu a iscălit tot latinește în chestia restabilirii în diptihe a Patriarhilor Eufimie și Macedonie. Despre acest din urmă iată ce ne spune *Le Quien in Oriens Christianus* Tom. I: „*Relatione Synodi Constantinopolitanae ad Ioannem Patriarcham de Severo Antiocheno aliisque haereticis de restituendis in sacras tabulas Euphemii et Macedonii Patriarcharum nominibus etc. Subscript: Amantius episcopus exiguus Nicopolitanae civitatis secundae Moesiae propria manu. Quae subscriptio graece non extat, sed latinae tantum, ut Amantius hoc dumtaxat idiomate subscripserit. Apoi și numele lor îi vedește că sunt de viță Română. Episcopii Romanilor din Dacia Aureliană, și mai precis din cetățile de pe lângă Dunărea, de sigur că în timpurile grele*

¹⁾ Petru Maior *Ist. Bis. a Romanilor* pag. 173 și 174.

²⁾ Consultă P. Maior *Ist. Bis. a Rom.* pag. 174 și 176.

ale stăpânirii barbarilor asupra Romanilor rămași în Dacia Traiană, se îngrijau a le trimite acestora membrii ierarhici de care aveau nevoie. De aceea poate nu întimpinăm ierarhie proprie în câte-va secole la Români din Dacia Traiană, fiind-că li se procura de cătră frații lor de peste Dunărea, cu carii stăteau continuu în relație chiar și după ce acolo a predominat autoritatea civilă și bisericească Bulgari și s'au continuat și după înființarea statelor Românești de dincóce de Dunărea³.)

4) *Episcopia Odisului* Ὀδυσσός=Varna.)

Este situată la Marea Negră, dincolo de Gurile Dunărei, după vechile cataloage episcopale ce ni s'au conservat, se vede, că a fost ridicată și la Archiepiscopie mai târziu. Episcopul ei a scris im-prenă cu cei-lalți în Epistola cătră Împăratul Leon în modul următor: *Dittas episcopus civitatis Odissoe Moesioe*. In unele codice, dice Petru Maior, se găsește sub numirea Διζζας (*Dizzas*)⁴).

5) *Episcopia Appiariiei*.

Era situată și acéstă cetate în Moesia de jos, se găsește și în itinerariul lui Antonin și în Tablele lui Peutinger, în care se pune la marginea Dunărei. Și Episcopul cetăței aceștia subscie tot latinește în Epistola cătră Împăratul Leon, așa: *Martialis episcopus civitatis Appiariensis*=*Marcial* episcopul cetăței Appiariiei. Sântul Ión Christostom în Epistola sa cătră Papa Inocentie spune, că la un Sinod din timpul seu au fost trimiși trei Episcopi, între care și unul Lupicin=*καὶ τὸν Ἀπικρίας Δουπκίονον* =Lupicinum pentru a înștiința pe Teofil Alexandrénul ca de la Sinodul din Halchedon să vină la Tarigrad. Atât numele acestor doi Episcopi, cum și subscrierea celor dintâi, probéză evident origina lor Română și că Episcopia aparținea Românilor.

6) *Episcopia Comei* (Comae)⁵).

Era o cetate în Moesia, pe care a voit a o lua Haganul Avarilor pe timpul Împăratului Mavrichie.

În Catalogul părinților din Nicea, numit *Pitheam*, la subsemnăturile din provicia Misiei cetim: *Marius Comensis*=*Mariu* al Comei (dupre *Labeu*). Dar și *Le Quien*, în *Oriens Christianus* Tom. I. este de părerea următoare: „*Marius ut et Martialis et Lupicinus, homines Latini sermonis indicat potius quam graeci*“=*Mariu* și cu *Martial* și *Lupiciniu* arată mai mult ómeni de neam latin de cât grec.

7). *Episcopia Dorostorului* (Dristra, Silistra).

Fost-a și acéstă Românescă și Episcopul ei în urmă a fost înălțat și la gradul de Metropolit. Pe Episcopul ei de asemenea îl găsim subscris în Epistola către Împăratul Leon așa: *Monofilus episcopus civitatis Dorostori*=*Monofil* episco-

pul cetăței Dorostorului⁶). *Le Quien* mai citéză și pe *Dasie* din martirologiul Roman, care a fost martirisat sub *Dioclețian*, pe când era proconsul *Bessu*: „*In Martyrologio Romano die 20 Noembris memoria recitatur s. Dasii martyris Episcopi Dorostori in Mysia.....*“ La sinodul ecumenic al II-lea din Constantinopol, la 381, se vede subscris ca schismatic: Ἰακωβος Δοροστόλου=Iacob al Dorostorului.

8) *Episcopia Marcianopolului* (Pre-slav=Προσαβλα)⁷)

Era orașul cel mai de frunte al Traciei, după cum mărturisește *Ammian Marcelin* în cart. XXVII, cap. 2, și s'a numit as-tfel după numele surorii lui Traian Marciana. Între părinții Sinodului din Nicea se cetește subsemnătura următoare: *De provincia Daciae Pistus Marcianopolitanus*=din provincia Daciei *Pist* al *Marcianopolei*.

Putem dar dice, că mai totă Dacia Aureliană pe la jumătatea sutei a cincea era ocupată de Români, carii își aveau fórte bine stabilită ierarhia lor, care s'evérșă ritualul în limba Română și predica tot în limba poporului, adică în cea rustică Romană, de unde s'a derivat prin știute legi limbistice limba noastră de astă-đi.

Dacă dar găsim atâtea urme de episcopate în jumătatea seculului al V-lea, mai pôte rămânea cui-va urme de indoială despre existența reală, bine constituită și cu importanță a ierarhiei Bisericii Românilor în marea Biserică universală? Dacă mai știm că limba acestor Episcopi, în ritualul Bisericii, în predici și în relațiile lor cu cele-lalte Biserici și chiar cu Imperatorii bizantini, era Latină; dacă în fine cunoșcem și aceea că după strămutarea unora dintre strămoșii noștri prin Aurelian, la 270, în Moesia erau dintre locuitorii vechei Dacii Traiane; basându-ne pe aceste considerente reale, extrase din natura faptelor, dicem: Biserica Românilor nu numai că a existat în ambele Dacii, în ierarhie bine stabilită, dar încă în Dacia Aureliană s'a dezvoltat mai mult și a înflorit chiar, enumerând în sinul său bărbați tari în cuvânt și sânti și carii mențineau elementul poporului Român cât s'a putut mai nealterat, întrebuintând pentru acest scop limba latină în cult, în datinele și moravurile Românilor și punându-se la nevoie în fruntea populațiunei spre a-i apăra independența.

Prelegeri din psihologie.

(Continuare).

e) Formula lui Fechner.

Basat pe datele experimentale, *Fechner* a generalizat raportul dintre cantitatea excitațiilor și aceea a sensațiilor în modul următor: sensația crește în progresie aritmetică, pe când excitația

³ La Sinodul ecumenic din Halchidon se vede subsemnat și Ἰωάννου Νικοπόλεως=Ioan al Nicopolului.

⁴ Petru Maior, pag. 177, op. citat.

⁵ Veđi Petru Maior, Ist. Bisericească a Românilor, pag. 178

⁶ Acest oraș se găsește și în tablele Peutingeriene sub numele: Dorostero.

⁷ Dictionnaire général de Biographie... par Ch. Dezobry et Th. Bachelet, vol. II, pag. 1716.

crește în progresie geometrică, sau mai precis senzația este proporțională cu logaritmul excitației. Astfel, dacă vom însemna excitația prin E și senzația prin S, vom avea această formulă algebrică:

$$S = k \log E.$$

Cu alte cuvinte, dacă senzația crește ca 0, 1, 2, 3, 4, ..., excitația trebuie să crească ca 1, 10, 100, 1000, șcl.

f) *Legea debilitației.*

Legea psihofizică nu poate explica singură raportul dintre senzații și excitații, ci trebuie completată și prin legea oboselei sau a debilitației, care zice că creșterea excitației nu stă în același raport cu mărimea activității psihice, ca excitația față de senzația, pentru-că oboseala crește mai iute decât excitația, și aceasta mai iute decât senzația, de ex. omul care se suie în munte, se simte mai obosit pentru a urca cel din urmă deal, de cum s'a simțit, când a urcat pe cel dintâi. Prin urmare, senzația după oboseală se slăbește cu cât excitația continuă a lucra. Legea lui Weber este de a-se considera pentru diferitele specii de excitațiuni și senzațiuni numai ca a proximativ adevărată și de aceea, pentru-că de câte-ori se produce vre-o senzațiune în noi, asupra acesteia influențează și alte stări ale conștiinței, cari total nu se pot eschide nici odată.

4. *Tonul de sentiment al senzațiilor.*

a) *Caracterizare.* Pe lângă calitate și intensitate mai obvine la fie-care senzațiune, în formă mai mult ori mai puțin pronunțată, și un *al treilea element*, pe care l-am numit *tonul de sentiment* al senzațiunii sau *sentimentul sensual*.

Acest element posedă, tocmai ca senzațiunea înșasi, deosebiri de *intensitate* și de *calitate*. Fie-care din aceste două însușiri depinde atât dela intensitatea, cât și dela calitatea senzațiunii corespunzătoare. Sentimentul sensual oscilează între *două stări calitative opuse*, pe cari le numim: *sentimente de plăcere și de neplăcere*. Plăcerea și neplăcerea sînt cele două stări opuse, cari trec din una în alta preste *punctul de indiferență*. Fie-care din aceste contraste arată de o parte numeroase grade de intensitate, ear de altă parte diverse nuanțe calitative. Din existența punctului de indiferență conchidem, că trebuie să fie și senzațiuni de acelea, cari *nu posedă nici un ton*, adică nu sînt însoțite de nici un sentiment sensual. Sînt înse și senzațiuni, la cari tonul de sentiment dominează preste celelalte elemente, din cari se compune senzațiunea. Când considerăm sentimentul sensual ca o a treia modalitate a senzațiunii, care se adaugă în grad variabil la intensitate și calitate, totodată vom a zice, că în realitate un ton de sentiment fără o senzațiune concomitantă tocmai așa nu poate să existe, precum nu poate obveni calitatea senzațiunii fără intensitate.

b) *Dependența sentimentului sensual de intensitatea senzațiunii.* Că tonul de sentiment atîrnă de intensitatea senzațiunii, se poate observa mai bine la senzațiunile foarte intensive, cari sînt însoțite de sentimente de durere. Experiența atestă, că în toate domeniile sensoriale senzațiunile de intensitate moderată se însoțesc de sentimente de plăcere.

c) *Dependența sentimentului sensual*

de calitatea senzațiunii. Contrastul între plăcere și neplăcere se determină esențial prin intensitatea senzațiunii. Toate celelalte diferențe calitative ale tonului de sentiment sînt condiționate prin deosebirile calitative ale senzațiunii. Această dependență se constată mai evident acolo, unde sentimentul absoarbe aproape total celelalte elemente ale senzației, precum la senzațiile organice, tactile, olfactive și gustative. În fine, mai atîrnă tonul de sentiment și dela starea totală a conștiinței. Despre acest raport de dependență vom tracta în seria sentimentelor.

III.

Representațiunile sensoriale.

1. *Privire generală preste reprezentațiunile sensoriale.*

a) *Conceptul reprezentațiunii.*

Prin reprezentațiune înțelegem *imagina* ce se produce în conștiința noastră despre un obiect sau un fenomen al lumii externe, de ex. imagina ce ni-o formăm despre „un arbore,” despre „o casă,” șcl.

Obiectul unei reprezentațiuni poate fi *real*, sau numai *imaginar*. Acele reprezentațiuni, cari se rapoartă la obiectele reale, existe acestea afară de noi, sau aparțină corpului nostru propriu, le numim: *percepțiuni* sau *intuițiuni*. Percepțiunea este o *sinteză de senzațiuni simple*, sau o senzațiune compusă. De ex. ved o floare; întâi îmi însemn culoarea ei, apoi o cunosc și după miros; mă uit la mărimea, la forma și poate și la greutatea ei; pe urmă observ, că floarea întrunește toate calitățile amintite. Unitatea, în care se întâlnesc senzațiunile parțiale, este o percepțiune sau intuițiune. La terminul „percepțiune,” avem în vedere cuprinderea obiectului după compoziția sa reală, ear la „intuițiune” considerăm mai ales lucrarea ce o desvoaltă conștiința noastră în actul reprezentării. Când obiectul reprezentațiuni nu este real, ci numai închipuit, zicem că aceea este: o *reprezentațiune a imaginațiunii*.

b) *Originea reprezentațiunilor.*

Reprezentațiunile intuițiunii sau percepțiunile își au baza lor totdeauna în excitațiuni de ale organelor noastre sensoriale, provocate prin *iritațiune periferice*. Aceste din urmă provin mare parte dela obiectele situate afară de noi. Prin ele se nasc percepțiunile sensoriale obiective, din cari se compune intuițiunea noastră despre lumea sensibilă. De altă parte, senzațiunile organice, mijlocesc reprezentațiunile despre aflarea noastre subiectivă; înse aceste reprezentațiuni rămân puțin desvoltate. În fine, reprezentațiunile imaginațiunii se bazează, pe niște procese de iritațiune, cari se nasc și decurg în interiorul organelor sensoriale centrale.

c) *Speciile reprezentațiunilor.*

În comparație cu senzațiunea, reprezentațiunea este un fenomen psihic complex. Ea conține senzațiunile *ca elementele sale constituante*. Reprezentațiunea se compune din senzațiuni așa, că acestea se împreună unele cu altele după anumite legi. Împreunărilor senzațiilor, prin cari se produc reprezentațiunile sensoriale, se pot întempla în *două* forme:

1) sub forma unei succesiuni în timp; 2) sub forma unei ordini în spațiu. Toate reprezentațiunile noastre ocupă un loc anumit în timp, înse pentru *reprezentațiunile auditive* forma de timp are importanță principală. Prin urmare auzul este sensul cel mai însemnat pentru formarea *intuițiunilor de timp*. Precum cuprindem reprezentațiunile noastre în forma timpului, așa le aducem pe acelea totodată în oare-care ordine de spațiu. Înse această ordine rămâne puțin dezvoltată atât pentru auz, cât și pentru gust, miros și sentimentul general. La toate aceste sensuri, unica relație cu spațiul constă în o localizațiune neperfectă a senzațiunilor, care se mijlocește prin sensurile spațiale mai dezvoltate și cu deosebire prin *sensul visual*. *Reprezentațiunile nișuale* au rolul principal în *intuițiunile de spațiu*.

În *reprezentațiunile tactile* și cele de mișcare aflăm reunite intuițiunile de spațiu cu cele de timp. *Reprezentațiunile tactile* și cele de mișcare formează baza tuturor celor alalte reprezentațiuni sensoriale. Ceea ce în reprezentațiunile tactile și de mișcare este încă nedivizat, se separează și se desvoaltă mai perfect la cele două sensuri superioare în direcțiuni diferite.

2) *Reprezentațiunile tactile și de mișcare.*

a) *Localizațiunea senzațiunilor tactile.*

Pragul spațial. *Reprezentațiunile tactile* se bazează pe senzațiunile de presiune și de temperatură. Pe acestea noi totdeauna le raportăm la locul, care a fost atins de iritament. Tot așa se întâmplă și la senzațiunile părților interne. Acest important fenomen se numește: *localizațiune*. Precisiunea localizării în diferitele părți ale corpului e foarte variată. Pentru a determina exactitatea localizațiunii, vom lăsa să influențeze simultan două impresiuni asupra două puncte învecinate ale pelei, și vom căuta limita de distanță, la care impresiunile se percep încă separate în spațiu. Această limită o numim: *pragul spațial al sensului tactil*.

Pentru a studia pragul spațial al sensului tactil, vom atinge cu vârfulurile timpite ale unui compas deschis diferitele regiuni ale suprafeței corpului. Până când depărtarea celor două vârfuluri rămâne sub pragul spațial, se va percepe numai o singură impresiune; dar îndată-ce acea depărtare trece preste limita pragului, se vor percepe două impresiuni separate una de alta. Pentru limbă pragul spațial este distanța de 1 mm., pentru degete 2 mm., pentru margina roșie a buzelor 5 mm., pentru obraji 11 mm., pentru mijlocul spatelui 68 mm.,

Cercurile de senzațiune. Fie-care suprafață a pelei, în interiorul căreia separarea spațială a impresiunilor tactile diverse nu e posibilă, se numește un: *cerc de senzațiune*. Diametrii acestor cercuri, fiind egali cu lungimea pragurilor spațiale corespunzătoare, variază aproximativ între 1 mm. — 68 mm. Sensibilitatea spațială între limitele aceleiași cerc de senzațiune rămâne constantă. Deci infinit de aproape de

linia periferică a cercului întâi zace cercul al doilea, șcl. Cu cât o regiune determinată a pelei posedă mai mulți nervi sensibili, cu atât cercurile ei de senzațiune sînt mai mici, și prin urmare localizațiunea mai precisă.

Influența mișcării. Cu cât e mai fină și mai multilaterală *mobilitatea* unei părți a corpului, cu atât mai mare este precisiunea localizării. Deci localizarea este mai imperfectă pe suprafețele mari ale trunchiului și ale extremităților, și e mai precisă pe suprafețele palmare ale articulațiunilor degetelor, cari posedă mobilitate foarte mare.

Influența exercițiului. Precisiunea localizării se desvoaltă prin *exercițiu*. Aptitudinea de dezvoltare în diversele regiuni ale pelei este diferită. Înse cu cât e mai mare gradul de precisiune deja câștigat, cu atât mai puțin este posibilă o perfecționare ulterioară.

Modificările excitabilității. Prin toate influențele, cari provin dela excitabilitatea modificată a nervilor sensibili, fie în regiunile periferice, fie în domeniul căilor de conducțiune centrale, se modifică totodată și precisiunea localizării. De ex. când ni-se amorteșc membrele, ori la aplicarea locală a narcosei, șcl. scade facultatea de discernament a localizațiunii.

b) *Percepțiunile tactile în spațiu.*

Pe localizațiunea senzațiunilor tactile se bazează facultatea sensului tactil de a mijloci producerea reprezentațiunilor spațiale despre configurațiunea obiectelor pe cari le atingem. Sub acest raport, diversele regiuni ale pelei se deosebesc unele de altele, tocmai ca în privința localizării. De ex. dacă tăiem din hârtie groasă mai multe discuri circulare de mărime diversă, vom afla că pe acelea le vom pute distinge la un diametru cu atât mai mic, cu cât e mai fină sensibilitatea locală a pelei în regiunile respective. Înse toate aceste percepțiuni spațiale rămân relativ foarte imperfecte până când organul tactil este în repaos. Atât perceperea distanțelor, cât și a formelor obiectelor, pe cari le atingem, devine mai precisă și mai sigură, dacă părțile provăzute cu organe tactile sînt în mișcare. La percepțiunile efectuate prin organele tactile în mișcare combinăm impresiunile tactile succesive în o reprezentațiune simultană despre forma obiectului, și totodată obținem o reprezentațiune și despre mișcarea noastră proprie.

Când variem poziția organelor tactile în raport cu obiectele, pe cari le ating, se pot produce și percepțiuni false, de ex. dacă încrucișând două degete, atingem cu amândouă o bilă mică, vom ave reprezentațiunea despre două bile, fiind-că impresiunile celor două segaente ale bilei se combină și acum așa, ca în poziția neîncrucișată a degetelor.

Până când obiectele se află în atingere directă cu pelea; în reprezentațiune le proiectăm imediat pe suprafața, care mijlocește pipăitul. Când înse atingem obiectele cu ajutorul unui instrument, atunci, cu toate că senzațiunea și în casuri de acestea e la locul sau pe suprafața pelei, noi totuși vom proiecta obiectul la capetul extrem de atingere al instrumentului, de ex. când atingem pământul cu un băț, proiectăm rezistența la vârful din jos al bățului, șcl.

(Va urma.)

Dr. P. Pipoș.

Călindariul Indictului

séu al anului bisericesc 1896 visect dela Domnul și
Mântuitorul nostru Isus Christos,

intocmit pe câte o săptămână cu indicațiuni tipiconale privitoare la
slujbele dumnezeiești și cu alte însemnări folositoare creștinilor
ortodocși.

Luna lui Octomvire (Brumărel)

are 31 de zile.

Septemăna a 24-a după Rusalii. Glasul dominant 6.

Luni în 30. — Pomenirea sfinților M-nici Zenoviu și sora lui Zenovia; a sfinței M-nițe Meletina; a sfântului Marcian epul Siracusai ueenicul sftului Ap. Pavel; a sfinților M-nici Alecsandru, Cronion, Iulian, Macarie și alți 13 M-nici; a sfinților M-nici; Asteriu, Claudiu, Neon și sora sa Neonila; a sfinților apostoli dintre cei 70 Terențiu, Marcu, Iust, Artema și Aristovul.

Tipic: Imbinăm slujba Octoichului cu a Mineiului, care cuprinde: La Vecernia de toate zilele: Stihiri de séra gl. 4. cu Mărirea gl. 6. Tropariu comun gl. 4. — La Utrenie: Canónele gl. 8. Condac gl. 8, și Sfétilna. Celelalte din Octoich. La Liturgie cetim Ap. și Ev. zilei. Sórele resare la 8.01, apune la 3.56.

*

Marți în 31. — Pomenirea sfinților Apostoli dintre cei 70: Stahie, Ampliu, Urban și Narcis; a sftului M-nic Epimach; a celui dintru sfti pár. nostru Iacov episcopul Migdoniei, unul dintre cei 351 sfti părinți; a lui Teodorit Episcopul.

Tipic: Imbinăm slujba Octoichului cu a Mineiului, în care se află: Stihiri de séra gl. 1. Tropare gl. 3 și gl. 4. La Utrenie: canónele gl. 1 și gl. 4. Condacul gl. 8 și Sfétilna. Celelalte din Oct. La Liturgie Ap. și Evangelia zilei. — Sórele resare, 8.03 ap. 3.55.

Luna lui Noemvire (Brumariu).

are 30 de zile.

Miercuri 1. — Pomenirea sfinților fără de arginți Cosma și Damian fiii Theodotei, din Asia; a sftelor M-țe femei Chiriena și Iuliana; a sfinților M-nici Cesarie, Darie și Hermigeld.

Tipic: Imbinăm slujba Oct. cu a Mineiului, în care se află: Stihiri de séra gl. 6. Stihóvna gl. 2 cu Mărirea gl. 6. Tropariu gl. 8. La Utrenie: Canónele gl. 1. și gl. 4. Sfétilna. Laudele mari gl. 1 și gl. 3 cu Mărirea gl. 4. Mărirea Stihóvnei gl. 8. — La Liturgie: Fericirile din Oct. și din Canóne pésna 6. Ap. și Evangelia zilei. — Sórele resare la 7.05, apune la 3.53.

Din Sinaxariu: 1. Sftii fără de arginți Cosma și Dámian de neam din Asia, au primit iscusită educație creștină dela mama lor Theodota, care era creștină. În urma educațiunei lor superioare, ei au devenit apostolii Creștinismului în Asia, unde vesteau Evangelia spre tã-mãduirea sufletescă și trupescă a credincioșilor, sévêrsind fapte bune fără a primi cevași dela cineva; d'aci derivă numirea: „fără de arginți.“ Ei au murit în pace. — 2. Sftul M-nic Hermigeld a fost fiul regelui „Goșilor celor mai din lãuntru“ (Dacia centrală?) care era arian. Hermigeld a primit învêțături în Ortodoxie dela *Episcopul Leandru*, și pentru credința sa ortodoxă, tatã-séu l'a lipsit de moștenirea împêrãtescã, mai apoi a îndurat mórte de martir.

*

Joi în 2. — Pomenirea sfinților M-nici: Acindin, Pigasiu, Aftoniu, Elpidifor și Anempodist, toți din Persia; a sfinților M-nici Eudoxie și Agapie, și a prea Cuv. pár. Marcian cel din Chiro.

Tipic: Imbinăm slujba Oct. cu a Mineiului, în care se află: Stihiri de séra gl 4 cu Mărirea gl 6. Mărirea

Stihóvnei gl 2. Tropariu gl 2. La Utrenia: Canónele gl 4. Condace gl 2 și gl 4. Sfétilna. Stihóvna gl 2 cu Mărirea gl 8. — La Liturgie Ap și Evangelia zilei. — Sórele resare la 7.07, ap. 352.

Vineri în 3. — Pomenirea sfinților M-nici din Persia: Acepșima epul, Iosif preotul și Aitala diaconul; a învierii bisericeii din Lidia a sftului Marelui M-nic Georgiu; a prea Cuv. pár. nostru Teodor epul Aigiriei și a sfinților M-nici Sever, Androna, Theodot și Theodota; a prea Cuv. pár. nostru Ilie; a sfinților 9. M-nici, a sfinților 28 M-nici și a sftului mărturisitor Archimenind Persul.

Tipic. Imbinăm slujba Oct. cu a Mineiului, care cuprinde: Stihiri de séra gl. 5. Stihóvna gl. 4 cu Mărirea gl. 6. Troparele gl. 4. — La Utrenie: Canónele gl. 4. Condace gl. 2 și gl. 8. Sfétilna. Laudele mari gl. 4. Stihóvna gl. 2 cu Mărirea gl 1. — La Liturgie Ap. și Evangelia zilei.

Din Sinaxariu: Cu ocașiunea renovării bisericeii din Lidia cu hramul Marelui M-nic George, s'au adus și s'au așezat acolo móștele Merelui Mucenic, din care pricină sftii părinți au așezat acéstã pomenire. — Sórele resare la 7.09, apuna la 3.50.

*

Sãmbãtã în 4. — Pomenirea Cuv. pár. nostru Ioachim cel mare din Olimp; a sfinților sfințiilor M-nici Nicandru episcopul Mirelor și Hermeu preotul ce a fost hirotonit de sfântul Apostol Tit; a sfântului M-nic Porfirie și aducerea aminte de plângerea Ieremieii prorocul.

Tipic: Imbinăm slujba Oct. cu a Mineiului, în care se află Stihiri de séra gl. 4 și gl. 2. Mărirea Stihóvnei gl. 6. Celelalte din Octoich. — Ap. și Ev. zilei.

Din Sinaxariu: Cuviosul Ioachim supranumit „cel mare“ pentru-cã cá ostaș creștin în armata împêrãtului Leon cel tiran, s'a luptat cu mult eroism în contra ósteii dușmane a Bulgarilor pãgãni. Dênsul a refusat tóte onorurile împêrãtesci oferite pentru eroismul seu și s'a retras la munții Olimpului, unde ca Sihastru a petrecut până la adênci bêtrãnețe, (94 ani). El a compus Tropariul ce se cântã pe gl 7.: „Nãdejdea mea este Tatãl, scãparea mea este Fiiului, acoperemêntul meu este Duhul sfânt . . . — 2. Intru acéstã zi ne aducem aminte de plângerile prorocului Ieremia, care între alte prorocii despre Mântuitorul, a đis: „Domnul din Sion la ceriu s'a suit și éráși va veni sé'l socotescã, — ér semnul venirii lui Christos va fi: când tóte Neamurile se vor închinã la lemn (la cruce), mãrind și binecuvêntând pre Dumneșéul nostru, cáruia se cuvine tótã mărirea în veci — Amin.“

Alte însêmnari: Sórele resare la 7.10, apune la 3.49. — Lunã nouã la 6.02 ore dimineța. — Dupã călindariul lui Falb, în 4 Noemvire se profeteșce a fi o zi criticã de cl. II.

Duminecã în 5,-a 24-a după Rusalii. — Pomenirea sfinților M-nici Galacción și Epistimi; a sfinților Apostoli: Hermeu, Lini, Gaiu, Filolog și Patrova; a sfinților M-nici: Domnin, Timoteiu, Teofil, Teotim, Doroteiu, Eupsieh, Carteriu, Silvan, Panfil, Agatangel și a prea cuv. pár. nostru Grigorie arhiepiscopul și mărturisitorul Alecsandriei.

Tipic: Imbinăm slujba invierii cu sfinților din Mineiu. Glasul dominant 7. Catavasiile Bunelorvestiri. Evangelia și Sfétilna invierii a 2-a, la Liturgie Apostolul și Evangelia din Dumineca a 24-a după Rusalii, dela Luca c. 16. — La sfinții în Mineiu se află: Stihiri de séra gl 8. cu Mărirea gl 8. Tropariu gl 4. Canóne gl 6. Condac gl 2 și Sfétilnã. — Sórele resare la 7.12, apune la 3.47.

Val. Magdu.

D I V E R S E.

* *Calendaru pe anul 1896.* În tipografia noastră diecesană din Arad a apărut în anul al 17-lea calendarul pentru anul 1896. Când luăm notiță despre acest călindar constatăm cu plăcere, că calendarul tipografiei noastre diecesane este cartea cea mai lătită la poporul din părțile noastre. Calendarul pentru anul 1896 conține pe lângă scirile strict calendaristice mai multe bucăți literare de un deosebit interes pentru poporul nostru. Il recomandem în deosebita atențiune a publicului

† *Necrolog.* Inregistăm cu durere, că zelosul învățător Ioan Ilica din Cuvin a răposat în Domnul Miercurea trecută lăsând în cel mai profund doliu pre neconsolabila sa soție și 2 prunci minoreni, precum și comuna noastră bisericească din Cuvin și corpul învățătoresc al eparhiei noastre, al căreia vrednic membru a fost în decursul prea scurtei sale vieți. Răposatul precum a fost un bun învățător în școlă cu elevii, a conlucrat cu zel la ridicarea învățământului nostru confesional în adunările reuniunii învățătoresci. De asemenea a lucrat și pre terenul literar publicând o gramatică română pentru școlile elementare. Inmormântarea defunctului s'a întemplat în Vineria trecută cu solemnitatea meritată.

Rugăm pe DŃeu, ca să consoleze familia rămasă în doliu, őr sufletul răposatului să-l așeze în locașurile, dreptilor. În veci amintirea lui;

* *Himen.* Dl George Caba, inv. în Șustra, și-a fidanțat de fiitoare soție pe dșora Mărióra, fca dlui Iuliu Barbulescu din Topolovețul-mare.

—Felicitările noastre!

* *Corónă scumpă.* DŃiarul francez „Latérne“ spune că Regele Carol al Portugaliei și-a trimis coróna unui aurar din Paris ca se facă la ea unele reparaturi. Coróna acesta este cea mai scumpă dintre toate corónele lumii. Ea represintă suma enormă de treizeci și două de milioane de franci.

După acesta urmază în preț coróna împărătesei de Rusia, care represintă suma de douăsprezece milioane.

Coróna reginei Victoria a Angliei e prețuită cu opt milioane și se poate vedē în ori ce ți pentru 60 bani. Venitul, ce se adună pe calea asta, cade în vistieria regală.

* *Cea mai mare descindere sub pământ* Martel, exploatorul peșcerilorși prapastiilor din Franciap, Austria și Grecia, însărcinat de ministrul de instrucțiune publică din Franca cu o misiune științifică pentru studiul pesterilor și apelor subterane din insulele Britanice a reușit să descindă în cea mai adâncă pescere, cunoscută ađi în Anglia: acesta este „Gapin Ghill“ din muntele Ingleborough, în Yorkshire. Tóte încercările făcute până acum spre a atinge fundul n'au reușit. din cauza obstacolului format de un riu, care cade în cascadă în prăpastie. Grație materialului său special, dl Martel a putut ajunge în jos, până la 100 metri sub suprafața solului: el a descoperit acolo o imensă peșteră, probabil cea mai vastă sală subterană din Regatul-Unit, lungă de 150 metri, largă și înaltă da 30 metri. Acestă sală co-

munică prin canale naturale impracticabile cu isvorul și pescera Ingleborough, la o depărtare de 2 kilometri; cum capacitatea sa este de peste 200 mii de metri cubici, ea ar putē fi transformată într'un rezervoriu, capabil de-a înmagazina apele și a atenua unele creșteri.

C o n c u r s e.

Pentru ocuparea postului de capelan temporal, sistemat cu apropierea Ven. consistoriu din 27 August 1894 N-rul 3884, pe lângă veteranul preot din Nereu, *Ștefan Oprean*, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Dotatiunea împreunată cu acesta parochie: 1) 30 jughere pământ arător și o grădină estravilană de 1200 cu un venit anual de 760 fl. v. a.

2) birul dela 200 numere de case 70 chible grâu a 2 fl. 50 de tot 175 fl. v. a.

3) venite stolare 50 fl. v. a. tóte computeate laolaltă dau un venit anual de 985 fl. v. a.

Sē notēză, cumcă nou alesul capelan are sē capete jumătate din tóte venitele și se supórtē tóte dările recerute.

Recurenții au sē-și ajusteze recursele lor amēsurat § 15. lit. a) din Reg. pentru parochii de clasa I-a și amēsurat §. 13 din Stat. org. sē le trimită comitetului parochial din Nereu, la subscrisul protopresbiter tractual în B.-Comloș (Nagy-Komlós) până în 8 zile nainte de alegere; őră pentru a-și arēta desteritatea în cele ceremoniali și oratorice, au a-sē presenta în vr'o Duminecă sēu sērbătóre în sfânta biserică din Nereu.

Dat din ședința com. parochial ținută la 19 Octomvre c. v. 1895.

Petru Baran, m. p.

George Mezin, m. p.

not. com par.

preș. com. par.

În conțelegere cu mine: PAUL MIULESCU, m. p. protopresbiter.

—□—

Pentru deplinirea definitivă a stațiunii învățatoresci dela școlă elementară confesională din Totvaradia, protopresbiteratul Radnei, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumintele sunt: 1) În bani 350 fl. v. a; 2) Una jumătate pământ învățătoresc pe deal la locul numit „Dimpul cu colibele;“ 3) Spese de conferințe 15 fl. precum și de scripturistici după trebuință; 4) Taxele usuante dela inmormentări unde va fi pofțit; 5) Cortel în natură cu grădină de legumi.

Reflectanții, au sē dovedescă cualificațiunea prescrisă și sē se presente în vre-o Duminecă ori Sērbătóre spre a-și arēta în sf. biserică desteritatea în cântare și tipic. Recursele adresate comitetului parochial sunt a-sē trimitē părintelui protopop și înșpector școlar Vasile Beleşiu în Maria-Radna.

Dat în Totvaradia, din ședința comitetului parochial ținută în 23 Octomvre 1895.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: VASILE BELEȘ, m. p. prot. și înșpector școlar.

—□—

Pentru deplinirea definitivă a stațiunii învățatoresci din Troiaș, protopresbiteratul Radnei, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumintele sunt: 1) În bani 180 fl.; 2) în rescumpărarea naturalielor 92 fl.; 3) 10 orgii de lemne din cari e a sē încălđi și sala de învățământ în preț de 60 fl.; 4) Pentru spesele de conferințe și scripturistici

12 fl.; 5) 12 iugere pământ arătoriu pe deal, a căruia arândă e: 50 fl.; 6) Taxe dela participare la înmormântări unde va fi poftit, dacă se servește și s. liturgie 1 fl. și fără liturgie 50 cr. 7) Cortel în natură cu grădină de legumi.

Reflectanții au să dovedescă calificațiunea prescrisă și să se prezente în vre-o Duminecă ori sârbătoare spre a-și arăta în sf. biserică desteritatea în cântare și tipic. Recursele adresate comitetului parochial sunt a se trimite părintelui protopop și inspector școlar Vasile Beleş, în Maria-Radna.

Dat în Troiaș, din ședința comitetului parochial ținută în 19. Octomvre 1895.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: VASILE BELEȘ, m. p. protopop insp. școl.

—□—

Pentru ocuparea definitivă a stațiunii învățătoresci din Slatina, protopresbiteratul Radnei, se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în f. oia diecesană „Biserica și Școla.” Alegerea se va ține în 8/20 Noemvre (Arch M. și Gavril) a. c.

Emolumintele anuale sunt: 1) În bani gata 120 fl. v. a.; 2) în naturale 5 șinici de grâu, 5 șinici de cucuruz; 2 măsurii de mazere, 7 orgii de lemne, 100 porțiune de fân toate relutate în bani la suma de 136 fl.; 3) 1/2 sesiune de pământ pe deal arătoriu și fenaș a căruia arândă anuală e de 60 fl.; 4) cortel liber cu grădină de legumi; venituri accidentale pentru conferință 10 fl.; dela înmormântări dela 50 cr.—1 fl.; éra ca inspector de morți 10 fl. la an.

Reflectanții, au să dovedescă calificațiunea prescrisă și să se prezente în vre-o Duminecă ori sârbătoare spre a-și arăta în sf. biserică desteritatea în cântare și tipic. Recursele adresate comitetului parochial sunt a se trimite P. On. Domn protopop și inspector școlar în M.-Radna. Slatina, 15/27 Octomvre 1895.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: VASILE BELEȘ, m. p. protopop și inspector.

—□—

Pentru deplinirea definitivă a stațiunii învățătoresci dela școla superioară gr. ort. română din Șeitin, se escrie concurs cu termin de alegere pe 12/24 Noemvre a. c.

Emolumintele sunt: 400 fl. salar anual, solvinți în rate lunari; 80 fl. deputatul de lemne învățătoresc pentru încălțitul și curățitul școlei; cuartir liber; 6 fl. pentru scripturistică; pentru conferințe 2 fl. la ți și cărașie; dela înmormântări 50 cr.

Recursele instruite conform statutului organic și adresate com. par. gr. ort. român din Șeitin, sunt a se trimite Reverendisimului Domn protopop Moise Bocșanu, ca inspector școlar cercual în Arad; ér recurenții se se prezenteze în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sânta biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare.

Dat în Șeitin, din ședința com. par. gr. ort. rom. ținută în 8/20 Octomvre 1895.

Constantin Roșcău, m. p. Teodor Vidu, m. p.
preș. com. par. not. com. par.

Cu consensul meu: MOISE BOCȘANU, m. p. protopop, inspector școlar cercual.

—□—

Pentru deplinirea definitivă a stațiunii învățătoresci dela școla inferioară (de din sus) gr. ort. română din Șeitin, se escrie concurs cu termin de alegere pe 12/24 Noemvre a. c.

Emolumintele sunt: 400 fl. salar anual, solvinți în rate lunari; 80 fl. deputatul de lemne învățătoresc pentru încălțitul și curățitul școlei; cuartir liber; 6 fl. pentru scripturistică; pentru conferințe 2 fl. la ți și cărașie; dela înmormântări 50 cr.

Recursele instruite conform statutului organic și adresate comitetului parochial gr. ort. român din Șeitin, sunt a se trimite Reverendisimului Domn protopop Moise Bocșanu, inspector școlar cercual în Arad; ér recurenții se se prezenteze în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sânta biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare.

Dat în Șeitin, din ședința com. par. gr. ort. rom. ținută în 8/20 Octomvre 1895.

Constantin Roșcău, m. p. Teodor Vidu, m. p.
preș. com. par. not. com. par.

Cu consensul meu: MOISE BOCȘANU, m. p. protopop, inspector școlar cercual.

—□—

Pentru deplinirea definitivă a stațiunii învățătoresci dela școla inferioară din centru gr. ort. rom. din Șeitin, se escrie concurs cu termin de alegere pe 12/24 Noemvre a. c.

Emolumintele sunt: 400 fl. salar anual solvinți în rate lunari; 40 fl. pentru cuartir; 30 fl. pentru lemne; 6 fl. pentru scripturistică; pentru conferințe 2 fl. la ți și cărașie; dela înmormântări 50 cr.

Recursele instruite conform statutului organic, și adresate comit. paroch. gr. ort. rom. din Șeitin, sunt a se trimite Reverendisimului Domn protopop Moise Bocșanu, ca inspector școlar cercual în Arad; ér recurenții se se prezenteze în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sânta biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare.

Dat în Șeitin, din ședința com. paroch. gr. ort. român, ținută în 8/20 Octomvre 1895.

Constantin Roșcău, m. p. Teodor Vidu, m. p.
preș. com. par. not. com. par.

Cu consensul meu: MOISE BOCȘANU, m. p. protopop, inspector școlar cercual.

—□—

În sensul ordinațiunii Venerabilului Consistoriu din 2/14 Octobre a. c. Nr. 5922, se escrie concurs pentru stațiunea de învățătoare la școla gr. or. română din Rachita, cu termin de alegere până în 12/24 Noemvre a. c. în care ți va fi și alegerea.

Emolumintele încopciate cu acest post sunt: 1) În bani gata 215 fl.; 2) 30 moți cucuruz despoiat în natură; 3) 36 metri lemne în relut 28 fl. 80 cr.; din care are a se încălți și școla; 4) un juger de pământ în preț de 12 fl.; 5) paușal de conferință și scripturistică 25 fl.; 6) cuartir și grădină de legumi.

Doritoarele de a ocupa acest post sunt avisate recursele lor ajustate după recerintele legii, adresate comitetului parochial prin Reverendisimul Domn Adam Rosa inspector școlar în Leucșesci posta ultimă Balincz, comitatul Caraș-Severin.

Se observă ca recurențele în terminul indicat au a se presenta în ore-care Dumineca s'au sârbătoare în biserică din loc spre a se face cunoscute poporului și a-și arăta desteritatea în cantul bisericesc.

Viitorea învățătoare pe lângă propunerea obiectelor de învățământ are a instrua fetețele și în ceremoniele bisericșeci.

Leucșesci, în 7/19 Octobre.

Adam Rosa, m. p.
inspect. școl.

—□—